

Kip sv. Janeza Nep., delo Fr. Robba, ki je bil narejen po naročilu lj. stanov t
ki je prvotno stal na črnuškem mostu, so ga pred več leti prenesli v Ljubljano
kjer je ležal v mestni hiši. V zadnjem času pa so mu odkazali mesto v ž.c.sv.
Florijana. Stojalo je naredil Fr. Ozbič. in vanj vdelal ploščo na kateri je Robba
naredil sceno iz mučeništva sv. Janeza (rabljali ga mečejo v Vltavo). Spodaj je
krtonogram, ki pravi, kdaj je ta kip bil postavljen na savski most in kdaj pri-
nešen v c.sv. Florijana.

Zg. Danica, 1.1878, str. 136.

L.1660 ob priliki hudega požara, ki je razsajal v florijanski ulici so me-
stni meščani obljubili postaviti c.sv. Florijanu in ~~pon~~ kar se je tudi izvršilo.

Zg. Danica, 1.1885, str. 356.

Cerkev je stala pred l.1660, ker takrat je pogorela, l.1672 je bila po-
novno sezidana.

Zg. Danica, 1.1854, str. 47.

Nad vrati cerkve je bila stara na presno naslikana slika, ki je bila v
slabem stanju. Janez Wolf je naslikal namesto stare novo.

Zg. Danica, 1.1875, str. 231.

Za časa turške nevarnosti so mestni meščani l.1664 postavili lepo znamenje
s kipom žal. M.B., na lj. trgu. Stalo je sredi zidane ograje, ki se je razte-
gala ob juž. strani stolnice. bzdije je imelo dva vhoda, na sredi je bila
kapelica - znamenje. Kip M.B., ki je stal v kapelici se sedaj nahaja v
zidni vdolbini zunanje juž. stene stolnice.

Cerkev je bila sezidana v spomin na veliki požar l.1660 ki je opustošil on-
dotno okolico. Zidati so jo začeli l.1671.

Meznan dobrotnik je cerkvi podaril sliko M.B., ki jo je l.1639 naslikal T.
Kundišek, ki je kmalu zašlovela kot žudežna podoba. Iz darov so sezidali na
desni strani c. kapelico žal.M.B. kamor so l.1698 prenesli podobo.

L.1704 je kapelica dobila lep marmornat oltar.

L.1774 ob drugem velikem požaru pa je poleg c. sv. Jakoba, Rozalije pogorela
tudi c. sv. Florijana. Podobo M.B. so tedaj rešili.

Po 66 letih je bila škoda na cerkvi popravljena. Podobo M.B. so prenesli na
vel.oltar. V str. kapeli je sdaj sv. Rozalija, pod njo na menzi slika srca "e-
rusovega, nad njo pa Veronikin prt.

Na zunanji steni cerkve ~~juxxrsksxslkx~~ nad str. vhodo je fresko slika žal.
M.B. z ljudmi raznih stanov, ki molijo k njej. Naslikal je "anez Wolf, l.1875
namesto prejšne, ki je bila v zelo slabem stanju.

Freske Janeza Wolfa je ~~mxrsxik~~ popravil akad slikar Ludvik Grile.

Zg.Danica, l.1904, str. 92,99, 287.

Kelih pri sv. "lorijanu: Stalce ima obod v okrogli, nekoliko nalomljeni črti.
Okraski so baročni, večinoma mučeniško orodje Kristusovo. Nad stalcem je stre-
šica. Steblo ima dva vozla. Prerez je skoro okrogel, vendar pa je vozal v bist-
vu tristranski. Na oklepu pri kupi je podoba: a) Kristus na Oljski gori, b) Za-
lostna mati božja, c) (na križu. Napis: A.L750 Matthaeus Dembscher mrcator
et fundator beneficii Agonizantium Labaci ad Dolorosam.

2. kelih: Na stalcu in oklepu so angelske glavice in lepi baročni c vetlični
okraski. Vozel ima tri kartuše.

V.Steska: Stare cerkvene posode na Kranjskem, IMK XVI., 1906., str.1. do 30.

Na Starem trgu, kjer je bil nastal l. 1660 ogenj, so pričeli 1672. leta, a rila meseca vidati novo cerkev na čast sv. Florijanu,, patronu zoper ogenj. Temeljni kamen je položil knezoškof Jožef.

V. Steska: Dolničarjeva ljubljanska kronika l. 1660 do l. 1718., IMK XI., 1901. str. 25.

Darilo iz oporoke Marije Terezije von Flödnig, rojene Ottholekhin (iz l. 1706) "ein hülf zu Auffrichtung eines Altars in der Capellen gedachter Kkirchen, nemblichen der schmerzhafftten vñnd wunderthätigen Meetter Gottes Maria" 50 fl. d. W. (Opomba: Der Altar stand damals bereits seit zwei Jahren, war aber wahrscheinlich noch nicht gezahlt, weswegen die Freiin 50 fl. als Aushilfe zur Aufrichtung des Altars hinterliess. Ober diesem Altar befindet sich ein mir unbekanntes Wappen (veirgetheilte Schild, im linken oberen und rechten unteren rothen Felde ein aufrecht stehender Löwe, im rechten oberen und linken unteren blauen Felde eine Lilie(?)). Der Altar scheint vielleicht doch eine Stiftung und nicht aus den milden Gaben errichtet worden zu sein, die seit dem Beginne der Muttergottesverehrung in dieser Kirche (1694) zusammenflossen; denn welche Bedeutung hätte sonst das Wappen? Bisher nahm man nämlich letzteres an. In Vrhovec' Buch "Die wohll. Hauptstadt Laibach" muss auf S. 47, Zeile 22, nach den Worten "Seitenkapelle rechter Hand" die Jahreszahl 1704 eingerückt werden.-- Der zweite, in der linksseitigen Kapelle stehende Altar wurde 1738 erbaut, wie das auch das Chronographikon:

VVLNERATO

CHRISTO

DOLORVM VIRO

PVRPVATO REGI

VESTRO

~~ANEXIXX~~ angibt.

V. Levec: Schloss und Herrschaft Flödnig in Oberkrain. MMK. IX. 1896. S. 185

Anton Jellauschek: Nachrichten, betreffend die Erbauung der Filialkirche des heiligen Florian am alten Markte in Laibach. Citiram so pisma meščanov in odgovor škofa ~~Robatta~~ Robatta o dovolitvi zidave.

MHVK. August 1859. str. 59-61.

V oltarju Odrešenika v severni kapeli je slika trpečega Kristusa. Oltar marmornat, verjetno iz Robbove bližine.

Oltar v južni kapeli, Žalostne M.b. črn marmor. Na predeli kronogram

O DOLOROSA ET GLORIOSA DEIPARA INTERCEDE PRO NOBIS = 1704

Slika ŽMB je bila najprej vdolana v oltar, kjer je zanjo pripravljena niša, nato pa so ji napravili poseben srebrn okvir (ca 1730?) in jo pritrdili pred nišo. Okoli slike bil nekoč izklesan zastor, ki danes delno zakrit z novim okvirom. Oltar je najbrž iz Mislejeve delavnice.

Oltar ob prižnici, na ev. strani slavo-loka, posvečen sv. Kozmu in Danijanu. Slika je iz ca 1800 (Potočnik?), tedaj bil tudi oltar delno predelan (namesto stebrov so kot konzole namestili angelski glavici in pod.) Slika svetnice v atiki je lep Metzinger.

Kipa (kamnitna) sv. Roka in sv. Boštjana, ki sta bila nekoč na fasadi porušene hiše kamnoseka Misleja, sta zdaj shranjena v zakristiji sv. Florjane.

Ceve, januar 1973

A.Potočnik: Ljubljanske cerkve (Priatelj L.V, 1931), kseroks članka v kuverti "Ljubljanske cerkve"

"V seji mestnega odbora 26. oktobra /1877/... se je po obširni razpravi dalje sklenilo, da podoba sv. Janeza, umetno delo slavnega Robbia, ki je nekdaj bila pri Črnuškem mostu, pa zdaj, kakor ~~ne~~ odbornik Klun obžalovaje rekel, 13 let v kleti magistratni ležala, se postavi v cerkev sv. Florijana; da se to izvrši, dobi Sentjakovski župnik 100 gold."

Naši dopisi. Iz Ljubljane. - NOVICE, 31. oktober 1877. L. XXXV, list 44, str. 353.

"Krasna podoba sv. Janeza Nep., katero je po naročilu deželnih stanov Kranjskih iz Kararskega marmora naredil slavni Italijanski podobar Fr. Robba na Savski most pri Črnučah, kjer je bila v posebno kapelico leta 1727. postavljena, po vremenskih uimah in družih nezgodah zelo poškodovana ter zato od ondot v Ljubljano prenešena, je zdaj v tukajšnji cerkvi sv. Florijana postavljena. Prečastitemu gisp. župniku Köstlnu in umetnikoma Fr. Zajcu in Mat. Ozbiču gre čast in hvala, da lepo ~~raz~~ popravljeno in lično postavljeno stoni to delo velike umetnijske vrednosti varno v cerkvi. Dve vrstici z letnicama 1727. in 1878, v latinskem jeziku lepo kažete zgodovino te podobe, ki pravite: "sv. Janez, nekaj zvesti varh Savskega mosta, bodi odsihmal vredni tovariš sv. Florijana."

Naši dopisi, Iz Ljubljane. - NOVICE, 8. maj 1878, L. XXXVI, list 19, str. 152.

V.Metzinger : Kristus na križu, slika v str. oltarju. ž.c.

Il.Slov.1929,1.V, str.št.12.

Kupola osnažena, preslikave z limom in oljem. V kupoli laterne spodaj ob robu napis s črno barvo A^o 1731 den 17. August durch Franza Illouscheg h---en gemallen worden Maurer m(ei)st(er)-----Laudeo & S. Mariae semper V.

A.Kumiš renov .1896R-

V kupoli laterne Bog oče sedel, zemeljska oblo v rokah, želo v levi in blagoslavlja. Med okni viseči venci sadja, pod okni vaze z zelenimi listi. Spodaj balustrada z železno ograjo(v sliki)

Kupola komponirana tako, da je spodaj nizek masiven podstavek iz njega raste na štirih polastrih ki imajo spodaj volutne razširitve(balustrade) ločna arhitektura iz 4 lokov, ki nosijo venec s katerim se odpira laterna. Vsak pilaster ima spodaj predstavljen rdeč postament na katerem sedi po ena figura v niši pilastra za seboj. 4 figure predstavljajo 4 očake starega testamenta, Davoda z Goljatovo glavo, in levom, Salomona kronanega kralja s knjigo v roki, Noeta z ladjo in Mojzesa s tablami. Na podstavku spodaj rdeči v rdečem slikani prizori, pod Mojsesom sv. peter krsti vojščake., pod Davidom sv. peter blagoslavlja po stopnjah palega nagega človeka, pod Salomonom sedeč bradač(sv. Peter) piše, pod Noetom peter se potaplja v jezeru pred Kristusom. Nad loki se odpirajo pogledi na strani. V ozadju nebo, arhitekture in skupine. V eni Jezus umiva četrta noge, v drugi izroča ključce, v tretji

Peter zataji Gospoda, na zadnji razus naroča Petru: Pasi moje ovce.

Vrhu kupole plava 6 skupin angeljev, ena s palmo, druge s cvetlicami, tretji angel moli, 3 druge skupine se igrajo s cvetlicami.

Rezultat čiščenja zelo povoljen.

V pendantivih so 4 sedeci cerkveni očetje pri pisanju sv. Avguština (srce v roki) so ostale v olju dostavljene Kastnerjeve.

STELE, LXXIX, 16.9.1933, str. 43-45.

Als Arbeti Quaglia's werden auch die Fresken der Pfarrkirche in der St. Petersvorstadt ausgegeben, was indes sehr fraglich bleibt, denn die Bauzeit dieses Gotteshauses, 1726 - 30, liegt zu weit hinaus, um an sein Mitwirken zu denken.

N.F. MDZK: 10.1.1884, str. CXVIII: Kunst - Notizen aus Laibach von dr. Albert Ilg.

Maler Sternenn berichtet über die Deckengemälde in der Pfarrkirche zu St. Peter in Laibach, die bei einer Restaurierung zum Theile gänzlich übermalt worden, welches Schicksal nun auch den noch unberührten Fresken im Presbyterium drohe.

MDUK: št. III. F. I., 1.1902, str. 334: Sitzungsberichte, Ref. Newirth.

Cerkev je dobila nov oltar bratovščine M. srca. Na steno ob oltarju je naredil fresko slike Goldenstein. Oltar je pozlatil Maček, sliko pa je naredil Langus" lično in umetno".

Zg. Danica, 1.1852, str. 151.

Prva cerkev v Ljubljani in tudi prva fara. L. 1385 je bila nanovo sezidana, 1.1472 so jo požgali Turki. L. 1700 je dobila sedanjo obliko.

Zg. Danica, 1.1854, str. 47.

Cerkev je dobila nov križev pot. Delo so ponudili Langusu, kateri pa ga ni mogel psrejeti. Prevzel je nato delo Miškovič, ki je po Langusovem nasvetu naslikal table po onih na lomcu, katere umetniki močno hvalijo.

Zg. Danica, 1.1855, str. 43.

Slika Pohaganje v grob po Tizianu, kupljena v Trstu je cerkvi podaril Jožef Dolničar, mestni fizik v Trstu.

Zg. Danica, 1.1873, str. 140.

Nove zvonove je vlił Hilzer.

Zg. Danica, 1.1875, str. 315.

Ob razprodaji imovine nekdanje franč. cerkve na Vodnikovem trgu je župnik št. peterske cerkve kupil lepo prižnico, ki ~~stanjixa~~ je 1.1903 še stala v cerkvi. Verjetno so bile istega izvora tudi nekdanje orgle na koru, ki so bile tu do 1.1848.

Zg. Danica, 1.1903, str. 108(Ivan Vrhovec).

Nova železna ograja pred cerkvijo, za katero je naredil načrt Plečnik. Istočasno so odstranili staro pokopališče ob cerkvi.

V kleti šolskega poslopja, ki je bilo zidano 1.1829 se nahajata vzidana v steni dva svetniška kipa, verjetno iz stare št. peterske cerkve.

Vhod v nekdanje pokopališče, ki je segalo v št. petersko predmestje, je bil obokan, imel je velika lesena, rdeče pobarvana vrata in nad njimi lat. napis.

Ta del pokop. obzidja z vhomom je dal tedanji župnik okr. 1.1858 podreti in dal narediti železno suličasto ograjo z vmesnimi kamnitimi stebriči. Ob žel. vhodnih vratih sta bila dva stebra s škof. znaki. Ograjo je na redil ključ. mojster Hein, kamnoseško delo pa Ignacij Toman. S starim zidom so tedaj podrli tudi znamenje, ki je stalo na voglu ograje ob Zaloški cesti. Bilo je to prvo izmed dvanajstih Marijinih postaj, ki so vezale št. petersko cerkev s poljsko. Zidano znamenje za večno luč, ki je stalo sredi pokopališča so podrli že pred 18.1. (okr. 1886). Stare nagrobne spomenike so tedaj vzdali na zunanjo cerkveno steno. Pozneje pa so spomenike prestavili v notranji hodnik.

Zadnji nagrobniki, ki so še ostali na pokopališču pa so bili oddani v varstvo deželnemu muzeju.

Zg. Danica, 1.1904, str. 359.

Nekdanji vel. oltar je bil porušen 1.1896, ko so podaljšali apsidno. Bil je v renes. slogu. Ob straneh sta bila na visokih podstavkih kipa apostolov. Na dveh mogočnih stebrih je slonel svod oltarja. V gornjem delu oltarja je gledal iz okrogle line kip Boga Očeta in na vsaki strani je bil en velik angel. V sredi oltarja je bila z zlatom obrobljena vdolbina in v njej kip sv. Petra. Na vrhu oltarja je bil pelika. Ob tabernakelju sta klečala dva velika keruba. Oltar je bil marmoriran, kapiteli stebrov pozlačeni. Naredil ga je štukater Martin Kigel 1.1777. L.1843 pa ga je prenovil in pozlatal pozlatar Maček.

Zg. Danica, 1.1905, str. 307.

1694., april:

Podaljšali so župni dvorec pri sv. Petru, podrli že zdavnaj razsvetljo kapelo sv. Mihaela in prostor porabili za župnišče,...

V. Steska: Dolničarjeva ljubljanska kronika od 1.1660 do 1718., IMK XI. 1901., str. 81.

Vielleicht die angenehmste Bauart hat die St. Peterskirche aus 1700, dreischiffig und offenbar der berühmten Kirche Giorgio maggiore in Venedig in der Hauptsache nachbildet; wohlthuende Klarheit herrscht in allen ihren Räumen und Baugliedern. Nicht übersehen darf hier werden eine alte Copie der Grablegung Tizians in der Nähe des Hochaltars und auf demselben ein metallverkleidetes Tabernakel aus den Dreissiger Jahren unseres Säculums, wie jenes in der Jesuitenkirche einkammerig und mit säulengeschmückter Expositionsnische darüber gebildet. Gute Beispiele zu sehen, dachte ich mir, und erwähne noch des Tabernakels in der Franziskanerkirche, der ~~er~~ gleicher Art ist und an dem nur ein spät angefügter Mechanismus leicht entbehrlieh wäre. Der Kirchenschmuck, Blätter des christlichen Kunstvereins der Diözese Seckau, Reisenotizen, Seitell 8, 1878, IX Jahrgang, Nr. 10.

Pri sv. Petru hranijo znamenit kelih, ki je last cerkve sv. Stáfana v Štepanji vasi. Ta kelih ima zanimivo zgodovino, kar pove napis:

CALICEM . HUNC ; NCB. VIR

D. MATTIAS ; POSARELL . Ob-

TULIT: CONG. §) D. VIRG. MARIAE. AS-

SUMPTAE . QUEM . EMERAT

ANNO . MDCV . A. CURATORE . D. A. WEIS-

SENECK . STIRIAE . PROV. IN. FAMILIA VL-

TIMI . LUTHERANI . HIC . EX EO POTARE : SOL-

ITUS . VICE . QUADAM . SACERD . IN MISSA . CAL-

CEM 4) SUMENTES . IMITANS . HIS . VERBIS

RORSUM . LAPSUS . CEREBRUM

PAVIMENTO . ILLIST . ET FU-

DIT . ET MORTWS . EST . ACT-

UM IN ARCE . WEISENECK . CIRCA

CA WILDAN AD MURAM

SI-TA.

D. D. B. V . M.

AN. 1607 . ABBATIAE

S. SEPULCHRI PENES

LABAC . AB ANNO 1654.

PROPRIUM.

Vozel je potlačeno jabolko. Na stebłu je zapisano nad vozlom: Hilf, pod vozlom pa : Maria.

Na obodu je napis:

TALIX :s :NICALAI.

Zanimiv je ciborij pri sv. Petru. Tudi ta je iz dobe, ko so se gotške oblike borile z renesančnimi, kar se je godilo pri nas zelo pozno, namreč okrog 1600. Ciborij ima šesterolistno stalce, šesteroštransko steblo, renesančni voz in jajčasto kupo. Kupa na vrhnem robu in pokrov na spodnjem robu imata gotski srebrn pas. Pokrov ima poznogotski zaključek in na vrhu precej visok križ. Na stalcu ima v medaljonih vrezan monogram imena Jezusovega in Marijinega, dalje podoba sv. Petra in sv. Pavla, grb škofa Tomaža Hrena in njegovega brata župana Andreja Hrena. Napis:

THOMAS NONUS EPISCOPUS LABACENSIS T. L.A.P.- ANDREAS CHREN S.C.M. CONSILIARIUS V.S.P.

Na robu stalca je vrezano: ANDREAS CHREN S.C.M. CONSILIARIUS ET ANNA CONIUGES H.D.D.A. 1627. SACRATISSIMO CORPORIS JESU CHRISTI SACRAMENTO.

Med napisom na robu in med medaljoni so po tri angelske glavice stilizirani perotni, trije sadni festoni in ~~nišxxx~~ prtič. Na pokrovu je v latini šest poznogotskih lokov in pod njimi šest kipcev na pr. sv. Andreja itd. Več ciborijev imamo iz baročne dobe.

V. Steska: Stare cerkvene posode na Kranjskem, IMK XVI., 1906., str. 1 do 22.

Doslej neznani nagrobni spomenik v cerkvi sv. Petra.-- glej

I.V. Mali zapiski, IMK XVII, 1907., str. 46.

AUCH muss ich von der St. Peterskirche ausser der Stadt erwähnen, welche ich, indem siebauffällig und in Folge der von den eingedrungenen Türken angelegten Feuersbrünste in Verfall gerathen war, in gegenwärtigen Zustande herstellte. Hier ist der Begräbnissplatz der Bewohner Laibach, und hier findet jährlich am Ostersonntage Vormittags eine Prozession Statt.

Bericht des Laibacher Bischofes Thomas Chrön an den Papst Paul

V. über den Zustand der Laibacher Diöcese, ddo. Graz, 22. Juli 1616.

MHVK. Juni 1854. str. 46.

Bemerkungswerth sind die bei der Pfarrkirche St. Peter in der Fronte zwischen den beiden Thürmen seit dem Jahre 1850 in zwei Nischen aufgestellten kolossal, vom Bildhauer THOMZ in St. Veit bei Laibach aus Moräutscher Stein gemachter Statuen der Apostol-Fürsten Peter und Paul - so wie ein daselbst verwahrter, über 250 Jahre alter silberner Kelch, an dessen Sohle folgende merkwürdige geschichtliche Nachricht eingravirt ist: "Calicem hunc nobilis vir D. Mathais Posarell obtulit congiarium Divae Virgini Mariae Assumptae, quem emerat anno MDCV a Curatore Domini a Weisseneck, Styriae provincialis, in familia ultimi Lutherani, hic ex eo potare vice Quandum sacerdotes, in missa calicem sumentes, imitans his verbis: "Sic popi calicem exhauriunt," - retrorsum lapsus, cerebrum pavimenti illisit, et fudit, et mortuus est. Actum in arce Weisseneck circa Wildon, ad Muram sita."

Anton Jelluoschek: historische Nachrichten über die Laibacher bisthümliche Patronats- und Vorstadt-pfarre St. Peter.

MHVK. Juni 1858. str. 45 - 48.

Iz- "Extrat auß des Herrn Michaelen Thaller seligen Testament".

Ljubljana, 31.avgusta 1635.:

"Wenn aber bey St.Peter alhier vor der Statt Laybach in'der Kirchen der Schwibbogen, oder gewölbt aufgeführt werden solte, so verschaffe ich auch zu dissen Ende (und sonsten nicht) zu einer beyhilff Taussent gulden reun."

Akti iz let 1703,-1704, ki se tičejo ustanove Andreja Chröna, dež lnega svetnika kranjske ga in njegove žene; za večno mašo in popravo oltarja naše Ljube Gospe v cerkvi sv.Petra v Ljubljani nasproti zakristije. Kakor je razvidno iz priloženega prepisa dolžnega pisma, ki so ga izdali v Ljubljani 1.1638, 11.januarja, "einer ehrsamben Löb.Landschafft des hertzogthumbs Crain varordnete vnd Einember," sta naložila imenovana pri "einer ers. Landschafft General Einember ambt" 500 fl po 5%. Iz tega dolžnega pisma tudi izvemo, da sta postavila omenjeni oltar, ga okrasila in dala posvetiti na čast naši Ljubi Gospe.

Kupna pogodba med ljubljanskim magistratom in Florijanom v Graffhaiden, ključarjem cerkve sv.Petra v Ljubljani:

Pogodba določa:

1. Cerkev sv.Petra proda svojemu zastopniku ljubljanskemu magistratu: " 19 Hoffstätten, 18 Gärten, 46Acker vnd ein wisen mit allen an und zu gehörigen Juribus, emolumenten, verbriefungs geltern vnd sonst all übrig recht vnd gerechtigkeiten (priložen je urbar, iz katerega so te pravice razvidne.) jedoch auf ewige wiederlösung."
2. Magistrat je zato dolžan plačati 4500 fl.nem. veljave.
3. Magistrat se zaveže "zu disen neu angefangen Kirchen gebey St.Petri

razumela svoje naloge".

Za obravnavano vprašanje je pomemben obsežen Kardeljev referat, ki ga je imel na konferenci, "Delo pokrajinske organizacije v kmečkem in nacionalnem vprašanju". V njem je uvodoma naglasil:

"... Medtem ko morem vsaj v glavnem ugotoviti, da je članstvo stranke v osnovi razumelo strokovno politiko vodstva, pa ne moremo isto trditi o kmečki in nacionalni politiki. Z drugimi besedami, pokrajinska organizacija KSJ v Sloveniji si v celoti glede nacionalnega vprašanja še danes ni na jasnem. Zato je povsem razumljivo, da strankine celice tudi niso vršile in ne vrše po tej liniji delovanja skoro nikakega dela. Kjer se je stranka vendarle približala kmečkim množicam, ni to plod kakega sistematičnega dela stranke, marveč le več ali manj poedinih oseb. Ta stran strankinega dela je kljub vsej svoji silni važnosti do sedaj najbolj zanemarjena, tu na tem polju si mora pokrajinska organizacija KSJ v Sloveniji od pokrajinskega komiteja navzdol temeljito izprašati vest in opravičiti med seboj najtemeljitejše avtokritike..."⁴⁵

Kardelj je spodbil razna napačna gledanja komunistov na narodno vprašanje in dokazoval, da je nacionalno vprašanje po svoji vsebini meščansko - demokratičnega značaja. Nerešena vprašanja meščanske demokratične revolucije dajejo naši revoluciji v prvi etapi

alhier alle die bis hero genombene vnd bezalte vnd annoch kinfftig zu disen gebey brauchende vnd bis vollstendiger ausführung solches gebey erforderliche Mauer vnd gewelb ziegl, wie auch Kallich in dem burgerlichen werth auß zu volen, das bis hero in fremlden wert bezalte aber an der kniftigen nembung der ziegl realiter abzunehmen und noch über alles das zu einem leykauff 30.000 gewelb ziegel gratis ohne einiger praetendierender bonification jedoch nur in drey Jahren all jährlichen zu 10.000 ziegl zu verabfolgen."

France Stele: Umetnostno-zgodovinski praatikiz izpiski iz arhiva cerkve sv. Petra v Ljubljani, Carniola V., zvezek IV, 1914, str. 218, 221, 222.

"Pri s. Petri v Ljubljani so k prazniku svetih aposteljonov Petra in Pavla letos postavili nov tabernakel, kateri v naši škofii po svoji vrednosti in po mojstrovskim delu, zunaj marmoroviga tabernakelna pri s. Jakovu v Ljubljani, nima lahko para, in čez dva tavžent goldinarjev velja. Obrazil in iz mecesnovega lesa zdelal ga je v podobi osem čevljev viške, na osmih stebrih joniškiga reda stoječe kupole Matevž Tomic, podobar v Šent-Vidu nad Ljubljano, in vsiga od spredaj s tompakam od Zadej pa s mesingam, obojim v ognji poslačenim, preblekli, kapitele iz mesinga vlil in pozlatil Matevž Schreiner, pasar (girtlar) v Ljubljani. Zadej je ta latinski napis vsekan: "Pod Antonam ~~Alojskiam~~ Alojsiam, škofam in knesam, Matevžam Svetličič fajmoštram, Silvestram Homan in Mihaelam Ambroš, kjučarjama, ga je zdelal Matevž Tomiz, preblekil in pozlatil Matevž Schreiner v letu 1843." Obeh mojstrov delo vsi umetni in na take dela zastopani možje hvalijo, Izstroške za tabernakel in za preslačenje ~~zlatk~~ velciga gipsaniga altarja, ktero delo je Ferdinand Maček, zlatar v Ljubljani, prevzel in lepo zdelal,

za Sovjetsko zvezo v Sloveniji. Poleg tega pa je njen pomen kot odlo-
čne slovenske revije velik".⁹⁷

Dr. Ferdo Kozak je bil v tem vztrajen. Mišku Kranjcu je 12. de-
cembra pisal: "Treba je držati to, od klerikalcev in liberalcev
neodvisno zastavo, pa tudi različnim marksističnim papežem navzlic..."⁹⁸ 100
Jezilo ga je namreč, da so nekateri levičarji sodelovali pri "Lju-
bljanskem zvonu", s čimer je ta prihajal v konkurenco s "Sodobnostjo".

Socialisti, ki so se pripravljali na ustanovitev svoje stranke,
so 1. junija 1935 obnovili "Ljudski glas" kot glasilo delovnega
ljudstva z geslom: "Delavci, kmetje in obrtniki, združite se!" Na
konferenci v Celju 7. julija so sklenili obnovitev stranke pod novim
imenom Socialistična zveza delovnega ljudstva. Zatem so na pritisk
delavcev pristali na stike in pogajanja s slovenskim iniciativnim
odborom za Enotno delavsko stranko, 25. oktobra pa so pogajanja pre-
kinili.⁹⁹

Narodni socialisti so na dveh sestankih s komunisti pristali na
njihove predloge in izjavili, da bo danes vsakdo pometen s politične-
ga obzorja, kdor bo proti enotni fronti.¹⁰⁰

Slovensko mačkovsko gibanje je poleti 1935 nastalo z združitvijo
Lončarjeve ljubljanske skupine in štajerske skupine, ki sta jo vodila
Kukovec in Dobovišek. Ljubljanski del je 15. avgusta 1935 začel izda-

so preskerbeli s pomočjo nekaterih družih dobrotnikov farmani sami. Tako je cerkev sv. Petra ena nar lepših in prijazniših cerkev Ljubljanskiga mesta, po podobi zerkve s. Petra v Rimu zidana in lepo zmalana, skoz hvale vredna skerb gospodov fajmoštra in ključarjev spet imenitno olepšana, in more vsakimu domačimu in ptujimu obiskovavcu dopasti, ker se sme reči, de marsiktero imenitno mesto nima tako lepe cerkve."

Potočnik: Cerkve na Kranjskim. - Kmetijske in rokodelske novice. - 1843, No. 10, str. 39.

" Že od leta 1730 stoji v Ljubljani sedanja lepa cerkev sv. Petra, ki ima spodej pod koram dve votlini (Nischen), brez de bi bile one dozda z podobama, za ktere ste vendar pripravljene, olepšane. To pa se je leta zgodilo. Ti podobi aposteljnov Petra in Pavla namreč, ste iz mehkega kamna per Moravčah izsekane, in 28. p.m. v imenovani votlini postavljene. Visoke ste po 7 1/2 čevljev in težke po 24 do 30 centov. Podobar Matevž Tomc iz Sent-Vida nad Ljubljano je nju umno naredil in se tako praviga mojstra v svojim delu očitno pokazal. Kako lepo stoji podoba sv. Petra. Tu se prav vidi uni učenec, ki je bil zavoljo Gospoda vav zapustil in ga zares ljubil; in v podobi sv. Petra se berž spozna goreči apostelj nevernikov z resnobnim obličjem, plešasto glavo, orlovim nosam in bolj majhno postavo, kakor ga je Fleury v svojih zgodovinah (tom 1. livre 2. tract. XXV.) popiše. ..."

Hvala, komur hvala gre. v Novice, 17. julija 1850, list 29, str. 120-121

(~~kartoteka~~)

Mantova - S.Andrea, na juž. steni prečne ladje slike Noli me tangere(18.st.) Po kompoziciji in po tipu Jezusovem z nizkim širokokrajnim klobukom je to kompozicija delovškove slike pri sv. petru v Lj. Tudi tip Jezusa je soroden.

Stele, VIIIA, 1941, str.40'

Opis stanja stavbe in opreme.

M.Zois korespondent C.K., 15.1.1915

(zapiski št.8 $\frac{1}{2}$, 9)

Mozaike na pročelju naredila H.Vurnik(gl.članek Fr.Kimovca o njenem delu v Dom in svet, 1939 359

A.Potočnik:Ljubljanske cerkve, članek v Prijatelju L.V, 1931, ~~12.12.1931~~ ^{karok}

v kuverti Ljubljana-Ljubljanske cerkve.

"Predvčeranjim je zapel prvikrat novi veliki Hilcerjev zvon v Št. Peterski cerkvi tako veličastno, da po vsej Ljubljani se je razlegel krasni glas njegov. "Zvon ne buči, kakor drugi zvonovi- je rekel nekdo, ampak glas njegov se mogočno razlega krog in krog". To je kratka, pa temeljita kritika."

→ NOVICE, 1. sept. 1875, L. XXXIII, list 35, str. 293

Naši dopisi. Iz Ljubljane. - NOVICE, 15. september 1875. L. XXXIII, list 37, str. 310.

"Hilzerjevi zvonovi v Št. Petru zdaj že vsi pojo. Razsodba ljudi, izvzemši zagrizene nemčurje, je v kratkem ta: "Lepšega in bolj vbranega zvonjenja, kakor to, na Kranjskem še ni in Samassa bi ga tudi ne bil vlil po vsem, kar se je zadnji čas o njem pisalo in česar on ovreči še poskusil ni." Zvonovi so vbrani v A-Dur, veliki tehta 58 centov in 48 funtov."

Naši dopisi. Iz Ljubljane. - NOVICE, 29 september 1875. L. XXXIII, list 39, str. 326.

19. junija 1898 so slovesno blagoslovili nov veliki oltar.

Novice. - NOVICE, 24. junij 1898. Leto LVI, list 25, str. 248.

Ivan Vrhovec: Zgodovina šentpeterske fare v Ljubljani. - Zbornik znanstvenih in poučnih spisov , 5, 1903, (izdala Slovenska Matica v Ljubljani) str. 1-88.